

דף כח: כדו ברה"ר - בורו או שורו

סיכום הסוגיה

לשון המשנה (כח.):

"נשברה כדו ברשות הרבים, והחלק אחד במים או שלקה בחרסית - חייב.
רבי יהודה אומר: במתכוון - חייב, באינו מתכוון - פטור."

במשנה מדובר שלא הפקיר.

שמואל	רב	בור
גם כשלא הפקיר [לרש"י]	בדאפקרינהו (רשותו ובורו)	בור
מבורו למדנו (ופטור על הכלים)	משורו למדנו - כדין ממונו שהזיק (וחייב על הכלים)	אבנו סכינו ומשאו (שלא הפקירם)
על גופו של ניזק	על כליו של ניזק שנטפנו במים	חיובא דמתניתין (לא הפקיר)
חייב (משום בור, דבור הוי להבלו וכ"ש לחבטו)	פטור - קרקע עולם הזיקתו (רב לטעמיה, דבור שחייבה עליו תורה - להבלו ולא לחבטו)	א) ניזוק גופו בקרקע
פטור - דהוי בור, ובור פטור על הכלים	חייב - משום שור	ב) נטפנו כליו במים

ברייתא (מתיב רב אושעיא): בור... חייב על הבהמה ופטור על הכלים.

[רישא] מה דומה לזה? אבנו וסכו"מ שהניחן ברה"ר והזיקו. ← מבורו למדנו!

[סיפא] לפיכך הטיח צלוחיתו באבן - חייב. ← לא מבורו למדנו (דהא בור פטור על הכלים)!

רב מתרץ לטעמיה: אבנו סכינו ומשאו שהניחן ברה"ר - דומה לבור (ופטור על הכלים).

במה דברים אמורים? כשהפקירן, אבל לא הפקירן - חייב (על הכלים, דמשורו למדנו), לפיכך הטיח צלוחיתו באבן - חייב.

ושמואל מתרץ לטעמיה: אבנו סכינו ומשאו שהניחן ברה"ר (אף בשלא הפקירן) - דומה לבור (ופטור על הכלים).

לרבי יהודה, דמחייב על נזקי כלים בבור - לפיכך (דמבורו למדנו) הטיח צלוחיתו באבן חייב.

[כ"ח באדר-ב התשס"ה]